

A. Vogel op de vingers getikt

Martijn ter Borg

De bekende maker van tal van alternatieve middeltjes, A. Vogel, is door de Reclame Code Commissie (RCC) op de vingers getikt. De reclame die Vogel maakt voor Alchemilla + Glucosamine vindt de RCC in strijd met de Nederlandse Reclame Code en de RCC beveelt A. Vogel dan ook aan niet meer op de dergelijke wijze reclame te maken.

Sinds november 2006 is er regelmatig op de landelijke televisie een reclamespot te zien voor A. Vogels Alchemilla + Glucosamine. Dit geweldige product uit de tuinen van Vogel kunt u gebruiken 'voor smering van de gewrichten, voor opbouw van kraakbeen, voor soepele gewrichten en behoud van veerkracht'. Dat het totaal niet werkt, wordt gemakshalve niet vermeld. Omdat ik deze reclame misleidend vond, heb ik een klacht ingediend bij de RCC. De belangrijkste punten waren ¹ dat er totaal geen onderzoek is gedaan naar Alchemilla bij gewrichtsklachten en ² dat er wel veel onderzoeken gedaan zijn naar glucosamine, maar dat daaruit blijkt dat het zelfs niet werkt op de hoeveelheid pijn die mensen met artrose hebben, laat staan dat het je gewrichten smeert en je kraakbeen opbouwt!

Als reactie op mijn klacht bij de RCC kwam er een brief van mevrouw Stroeve, hoofd communicatie & public relations van A. Vogel. Een anoniem 'expert report' van de Universiteit van Utrecht was bijgevoegd waaruit zou moeten blijken dat de middelen werken bij artrose. Er staat een algemeen stukje in over Alchemilla en de mogelijke anti-oxidatieve eigenschappen ervan die wellicht een effect kunnen hebben op ontstekingsreacties die weer waarschijnlijk betrokken zijn bij artrose. Dit is allemaal gebaseerd op summier laboratoriumonderzoek in petri-schaaltjes en helemaal niet bij mensen (of dieren) met artrose. In de medische literatuur is niets te vinden over Alchemilla bij artrose. De suggestie dat Alchemilla dan ook maar iets zou doen bij artrose is véél te voorbarig en daarmee onjuist.

Over glucosamine, het andere belangrijke bestanddeel van het A. Vogel preparaat, staat ook een stukje geschreven in het 'expert report' dat de werkzaamheid van het middel zou bewijzen. Hierin wordt een Cochrane Review¹ aangehaald waaruit zou moeten blijken dat glucosamine werkt. De belangrijkste conclusie van deze meta-analyse is echter: 'WOMAC outcomes of pain, stiffness and function did not show a superiority of glucosamine over placebo for both Rotta and non-Rotta preparations of glucosamine'. Kortom: glucosamine is niet beter dan placebo (zie ook *NTtdK*, 2007; 4:34). Hetzelfde selectieve citeren hanteert Vogel ook bij een ander recent onderzoek². In een subgroepana-

lyse werd in deze studie een klein, maar net significant verschil gevonden. De hoofdconclusie was echter: 'Glucosamine and chondroitin sulfate alone or in combination did not reduce pain effectively in the overall group of patients with osteoarthritis of the knee'. Kortom: glucosamine is niet beter dan placebo. Door de literatuur zeer selectief te gebruiken wordt nu in het 'expert report' de suggestie gewekt dat de effectiviteit van glucosamine is bewezen, terwijl dit niet het geval is.

Ook geeft mevrouw Stroeve aan dat glucosamine is opgenomen in het Farmacotherapeutisch Kompas. Deze registratie betekent echter nog niet dat het middel werkt. Verder is het middel hierin alleen geregistreerd voor 'symptoomverlichting bij milde tot matige artrose van de knie'. Als A. Vogel dus consequent is, dan zou het bedrijf Alchemilla + Glucosamine ook alleen hiervoor moeten aanprijzen en niet voor gewrichtsklachten in het algemeen. Tenslotte zoekt mevrouw Stroeve nog op het internet. Op de site van het Reumafonds³ leest zij dat een dagelijkse hoeveelheid van 1500 mg glucosamine wordt aanbevolen bij artroseklachten. Ze vergeet alleen even de zin erboven te lezen, waar staat 'dat er onvoldoende bewijs is voor de werkzaamheid van glucosamine'.

Kortom, over Alchemilla is helemaal niets bekend bij artrose(klachten) en desondanks wordt het als onderdeel van een middel aangeprezen. Naar glucosamine is wel veel onderzoek gedaan en hieruit blijkt dat het niet helpt bij artrose. De RCC was het volledig met mij eens, acht de reclame in strijd met de Nederlandse Reclame Code en adviseert A. Vogel dan ook niet meer op een dergelijke wijze reclame te maken. A. Vogel gaat nog tegen dit besluit in beroep, het is dus nog even afwachten of we ook definitief gelijk krijgen. ●

M.J. ter Borg is arts-onderzoeker.

Literatuur

1. Towheed et al. Glucosamine therapy for treating osteoarthritis. *Cochrane Database Syst Rev*. 2005 Apr 18;(2):CD002946
2. Clegg et al. Glucosamine, chondroitin sulfate, and the two in combination for painful knee osteoarthritis. *N Engl J Med*. 2006 Feb 23;354(8):795-808
3. <http://www.reumafonds.nl>